

OLGA SZYMONA

ur. 1925; Ciszycza

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, życie codzienne, komunizm, refleksja

Upadek i ocena komunizmu

Koniec komunizmu. Jak ja go odebrałam? Obejrzałam sobie w telewizji jak to wyprowadzano sztandar PZPR-u, szli i... czułam zadowolenie, że to już koniec tego. Jakoś tak... pozytywnie. Przeważnie się na to czekało. Mój mąż jeszcze za życia mówił, że ten komunizm, ten Związek Radziecki to się rozleci na pewno, bo to nie jest oparte na jakichś podstawach, tylko mówił: „Nie wiem czy ja doczekam.” Nie doczekał niestety, ale mówił: „To się na pewno rozpadnie, bo takie coś to nie może istnieć.”

Wiadomo było, że my w czasie PRL-u budowaliśmy razem ze Związkiem Radzieckim komunizm na całym świecie. Bo i na Kubie trzeba było budować ten komunizm i w Wietnamie i w Korei, i myśmy na to wszystko łożyli. I jeszcze NRD było przecież tak samo. Nasz dorobek, nasze produkty rolnicze (to rolnictwo wtedy jeszcze dobrze funkcjonowało, bo u nas na całe szczęście nie było tych kołchozów) – wiadomo było, że to wszystko idzie albo na wschód, albo na zachód, że my budujemy komunizm na całym świecie. To było właśnie najgorsze, że my musimy ten komunizm budować, mimo że my sami nie chcemy komunizmu. Ale byliśmy pod hegemonią Związku Radzieckiego i trzeba było... pomagać.

A ciągle się mówiło, że my dostajemy na przykład zboże ze Związku Radzieckiego, że przychodzą całe wagony zboża i to wszystko nam Związek Radziecki daje. „Tak – powiada – przyszli te wagony i ktoś zostawił kurtkę jak jechały na tamtą stronę czy jakiś Ural, potem przyjechało znów to zboże do Polski, a on znalazł swoją kurtkę w zbożu, które podobno ze Związku Radzieckiego przyszło.” To było jego własne zboże i jego własna kurtka. O takie były wypadki też i opowieści, anegdoty. [Były] takie powiedzonka: „czy się stoi, czy się leży, dwa tysiące się należy”. Czy coś robisz, czy nie robisz, czy siedzisz, czy nie, to jednak tą pensję dostaniesz.

Data i miejsce nagrania	2012-07-05, Lublin
Rozmawiał/a	Łukasz Kijek
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"